

SLOVENSKI NAROD.

Iznaj vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri- stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Oupravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Dolenjska železnica,

katera bi Ljubljano zvezala s Hrvatsko in tako z orijentom in tako sredini slovenske dežele dala vso drugo podobo in boljšo materialno bodočnost, je velike važnosti za nas, za to naj tu priobčimo najnovejšo stanje upanja ali jo dobomo in kedaj. Ob svojem času smo priporočali, naj dolenjske občine na državni zbor pošiljajo peticije za to železnico in res jih je poslalo 76 občin in sicer: Ljubljana, Brusnica, Hrušica, Gabrije, Pangerčji Grm, Selo, Suhi dol, Zajčja vas, Brezovica, Veliki Orehek, Hrib, Veliki Zlatenik, Mali Zlatenik, Potov vrh, Smolena vas, Prečna, Adlešči, Butoraj, Dobliče, Górenji Dragatuš, Draščice, Gradac, Griblje, Telečji vrh, Črešnjevce, Metlika, Petrova vas, Podzemelj, Preloka, Vinica, Kot, Radovica, Rozalnica, Vrh, Semič, Planina, Suhor, Tančja gora, Tribuče, Črnomelj, Vinji vrh, Stari trg, Podgora, Rádenice, Dolina, Loka, Novo mesto, St. Peter, Kočevje, Stari Log, Srednja vas, Polom, Mala gora, Koprivnik (v Kočevji), Knežja Lipa, Log, Nemška Loka, Lienfeld, Mozel, Zagrac, Ambrus, Smuka, Gotnica, Kočevska Reka, Novi Lazi, Morovec, Tiefenbach, Trava, Draga. Kakor je iz teh imen za vsacega poznavalca naše dežele razvidno, vložile so peticije vse kočevske občine, močno vse občine črnomeljskega in mnoge občine krškega in novomeškega glavarstva. Čudom pak se čudimo, da se občine litijskega okraja, kar jih bolj proti Krki in Trebnji leži, kakor tudi občine dolenjske strani ljubljanske okolice tako malo ali čisto nič ne brigajo za to, da bi železnico dobile. Premalo razumljenja?

Železniški odbor državnega zbora, katerega prvomestnik je Kellersperg in za-

pisnikar Wedl je one peticije vladi toplo priporočil in naglašal v svojem poročilu od 25. febr. t. l., da je dolenjska železnica za povzdigo cele kranjske dežele, za povzdigo Rudolfove železnice in prospeh cele države potrebna. Poudarjal je tudi, da se te peticije ponavljajo uže leta in leta, in da tudi kranjski deželni zbor vsako leto željo po tej železnici izreka. To vse more le opomin biti, da se tudi druge občine: Šmarje, Grozuplje, Višnja gora, Hudo, St. Vid, Zatičina, Muljava, Krka itd. v peticijah za železnico potegnejo, naj potlej uže gre proti Karlovcu ali proti Munjavi (Josefsthalu).

Trgovinsko ministerstvo se namreč bolj zanima za progo: Ljubljana-Hudo-Žuženberk-Soteska-Toplice in ob hrvatski meji do Munjave (Josefsthal); da se potem ta železnica zveže z dalmatinsko. Tedaj ima železnica ob Krki več izgleda, nego po témeniški dolini preko Vinice na Karlovec. Določenega še nij nič. Za deželo je dobro, če je le ena. Posamezni kraji in konsorciji pak naj se potegujejo na dalje za one črte, ki jih žele. Omenjeno poročilo kaže, da peticije nijso brezvspešne.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 4. marca.

V **državnem zboru** je minister Glaser odgovoril na Fuxovo interpelacijo zavoljo Heinovega pisma, trdil, da je privatno pismo, a da se bode imel Hein zagovarjati pri disciplinarnem senatu višje sodnije. Ministerski predsednik je odgovoril na dalmatinsko interpelacijo zaradi znane od Turkov ugrabljenе deklice, ter dejal, da je sama zbežala in za ljubčekom šla, a ne upeljana bila. Potem se je začelo posvetovanje o davku od poslopij. — Govoril je

proti tudi slovenski poslanec gosp. Pfeifer. Njegov govor priobčimo jutri.

Oggerska odstopivša ministra Bitto in Pauler sta dobila ordne velicega križa Leopoldovega reda. Cesarjevo pismo na Ghyczya naglašja požrtovalno delavost njegovo in ga prosi za daljno sodelovanje. Prejšnjim ministrom Zichy, Szapary in Bartal izraža cesar svoje priznanje. — Včeraj sti imeli obe zbornici kratke seje, v katerih se je novo ministerstvo predstavilo in je Wenkheim program vlade ob kratkem razložil.

Vnanje države.

V **belgijski zbornici** je poslanec Lohardi vlado pozval, naj predloži akte, ki pričajo o tem, kako je Belgija stala ob času francosko-nemške vojske. Minister je to obljubil. — Isto tako je oni poslanec vladi naglagal, naj pri peterburgski konferenci na to dela, da bodo neutralne države varovane in nedotekljive.

Iz **Berlina** se poroča, da bode nemška vlada na papeževo encikliko s tem odgovorila, da bode kraljevski placet (potrebna vladna cenzura škofovskih pisem in naredeb) zopet uvela in terjala nadzorstvo nad občevanjem škofov s papeževo kurijo.

Iz **Rima** se poroča, da je 2. t. m. predsednik ministerstva Minghetti obiskal Garibaldija. Oba sta enega mnenja glede razmočvirjenja rimske okolice.

Dopisi.

Od Mirne na Dolenjskem 1. marca.

[Izv.dop.] Odkar nam županuje g. Sovan, smo si v narodnem obziru in tudi v marsičem družem na boljem. Naš župan in občinski odbor nijsta več sredstvo, s katerima bi ustavaštvo imelo svojo igro, kot je to bilo pod nekdanjem ustavaškim županom. Zavedamo se uže toliko, da bi si šteli v sramoto, slepo služiti nakanam birokrata, splezavšega na prestol, nemilega nam sedanjega položaja. Kajti morate vedeti, da je

Listek.

Pisma iz St. Peterburga.

VI.

Zgodovina naših slovanskih dedov je žalostna. Temne so njene stranice in prepolnene z zlom, ki peče srce narodu vernega potomca. Neka neusmiljena osoda je davila naš slovanski rod, od kar se je pojavil na planjavah evropskih, in davi ga še. Neusmiljena osoda! Stara fraza, s katero navadno prikriva in lepša napake svojega plemena neka boječa sramežljivost — nesloga, najgušnejše strankarstvo je pravo ime tistej neusmiljeni osodi, katera je vsadila tak globoko svoje korenine v rodovito zemljo slavyansko, katera je izpivala slavyanske sili redilni sok — „padahu slavyanska plemena kano trava zelena, cvetoča pod kosom smrtonosnom, neusmiljenom“.

Ostalo je deblo, a mej njim in njegovimi odrasteki je nasejal vražno seme, ne zlodej, no ravno isto strankarstvo — „brat pred bratom obraz svoj zakriva, kči se plaši majke svoje, vsa rodina si je tudja, nikomur nij mila.“ Ohranilo se je nam malo več, nego lepo-glasno ime, o katerem pravi rusk učenjak, iskren gojitelj ideje Slovanstva: „čto Slavjanin jestj nječto otvlečénnoje bezcvetnoje, ničego ne viradžajuščeje.“

Golo ime! malo, silno malo. Pravdali? Ne, to je pretirano, in kdor bi to trdil, kazal bi se, kakor bi nehotel priznavati sorodstva slavyanskih vetev, katero je hvala bogu osnovano nekoliko na trdnjih temeljih, nego na golih abstraktnih imenih, osnovano na krvi, osnovano na govoru, osnovano na domašnem, javnem in slovestnem življenji mnogobrojnega roda, za kar moramo biti našim prednikom hvaležni, hvaležni iz vsega srca; jer iz vsega

tega vidimo, da so i oni čutili v sebi močno, tajno silo, katera jih je nudila spoštovati obče prikazni svojega bitja, in prekrasni vsklik gorkega domoljubja; na čelu denšnjega pisma smeli bi po pravici pomnožiti s pristavkom: „i koju je zorila — uzajemnost slavska.“

Da je to gola resnica, potrutil se je dokazati mlad učenjak Varšavskega univerziteta — g. Pervolf. Njegov trud imenuje se „Slavyanskaja vzajimnost“ s drevnejših vremjon do XVIII. vjeka.“

Gospod Pervolf je predstavil to učeno delo senatu tukajšnjega univerziteta v razsodbo — on se je podvrgel izpitu magistra st. peterburškega vseučilišča, 22. januarja je zagovarjal svoja raziskavanja na istem mestu, katero sem Vam uže enkrat površno v „Slovenskem Narodu“ opisal, — bila je učena disertacija. Obrazovanega naroda je bilo precej več, nego pri g. Kotljarev-

Mirna bila prej popolnem terên starejšega viteza Vesteneka, ki ima tukaj graščino, ter da je prejšnjemu našemu županu bolj bilo na srcu prijateljstvo s Vesteneki, nego blagost cele naše občine. Sedaj se je situacija malo predrugačila. Dokaz temu so nam zadnje volitve v kupčijsko in obrtniško zbornico. Akoprem nismo enoglasno volili od narodne stranke priporočane kandidate, vendar so bile tri četrtinke glasov naše, a le četrtinka nasprotikovih. Eto vam v kratkem času napredka v narodnem oziru. Zanimivo je izvedeti uzroke, zbog katerih nam je odpala četrtinka glasov. Eden mož, ki je podpisal se za nemškutarje, je bil toliko naiven, da je sam izustil se, da živi sê starim Vestenekom v dobrem razmerji, ter da bi rad pomogel sê svojim glasom, da bi splezal njegov sin na višjo službo.

Uverjeni smo, da bode baš óno, ako se sistem premeni, isto eneržijo, isto požrtvalnostjo streglo novemu, kot sedaj vladajočemu. Take bire službeniki umejo izvrstno upotrebljavati strankina prizadevanja v lasten dobiček.

Drugi in tretji itd. sta glasovala radi odvisnosti od Vestenekovih postrežb (!), „da se g. vitezu ne zamerimo“, so rekli. Ker je ta peščica Vestenekovih postrežčkov od narodnih volilcev dobro ošteta bila, žal je bilo tudi tem, da so za nemškutarje glasovali. Pravičen je torej srd in gnjev V—ov, ko je v Ljubljani izvedel, da večina Murnskih obrtnikov nij marala njegovih slepih privržencev.

Hvala se mora izreči vsem onim, kateri se niso dali zvoditi ustavakom, hvala naj bode onim, kateri so s krepko besedo razkrili zvičajnosti in nakane nemškutarke, ter tako ovarovali nas sramote, ki nam je pretila, ako bi ne bili vi o pravem času govorili pošteno in možato besedo! —

Iz Ljutomera 2. marca. [Izvirni dop.] (Ljutomerski okrajni glavar in ondašnje narodno učiteljstvo.) Lepo bi napredovalo ljutomersko narodno šolstvo, ako bi mož, kateri je uže nekaj časa na čelu tukajšnjih šolskih gospodsk, vnet bil za pravi šolstveni napredek, ako bi spoštoval svobodo okrajnih in krajnih šolskih svetovalcev, zlasti pa svobodo tukajšnjih učiteljev.

Toda jedva je bil prišel k nam naš sedanji okrajni glavar vitez pl. Premerstein,

uže se je izjavil, kako bode mogočno ravnal z učiteljstvom, kako bode preziral pravice krajnih šolskih svetov in svojih tovarišev v okrajnem šolskem svetu. Jedva je bil nekoliko dnij v Lutomeru, rekel je o nekej priliki, da se bodejo učiteljem naloge dajale. Ker so se učitelji temu izreku, kateri je po postavi popolno neopravičen, zoper stavili, žugal njim je, da se bode pri kompetencijah na to oziralo. Ker so naši šolski svetovalci s tukajšnjim učiteljstvom zadovoljni, žugal je glavar učiteljstvu takole: „Mag der bezirksschulrath beschliessen, was er will, ich habe doch immer das letzte wort, und ich kann den worten die kraft geben, oder sie ihnen auch nehmen.“ Koliko ceni okrajne šolske svetovalce, kaže rečeni izrek dosta jasno. A pri drugej priliki se je bil izjavil, da bode le inteligentnejše okrajne šolske svetovalce k sejam vabil. Te misli si vendar nij upal izpeljati. A druge reči je dovršil, katere so tako po krivem zadele tukajšno učiteljstvo, da so prišle pritožbe celo v javnost.

Najprvo se je spravil naš glavar nad podučitelja g. Pernišeka. Podučeval je ta gospod o nedeljah prostovoljno v kmetijstvu. Neko nedeljo mu napove okrajni šolski nadzornik nadzorovanje. Gospod Pernišek ga čaka in čaka, a ker ga le dolgo nij bilo, izpusti učence domov in tudi sam jo odrine. Nadzornik je sicer dolazil post festum v šolo, ter, to se zna, nij našel niti učitelja, niti učencev. Vsled tega je dobil g. Pernišek na zatožbo nadzornikovo in na glavarjevo prigovarjanje ukor. G. Pernišek se proti tej nezasluženi graji pritoži na deželni šolski svet, kateremu je bilo od okrajnega šolskega sveta nasvetovano, naj se omenjeni ukor uniči. Toda — čudo! — deželni šolski svet je ta ukor vendar le — potrdil! Ali se nij tu za hrbotom delovalo? Mogoče, da nij glavar vestno in istinito poročal dež. šolsk. svetu?

Evo drugo krivico! Gosp. Pernišek je želel drugi učiteljski izpit narediti v Gorici, kjer se je baš šolal. Za to je pa moral g. Pernišek prositi naučno ministerstvo dovoljenja. Ta g. Pernišekov korak pa našemu glavarju nij bil po volji. Mogoče je, da je bil zopet on (glavar) kriv, da mu je deželni šolski svet (a ne ministerstvo!) odgovoril in sicer prepozno to-le, da uže sme iti v

Gorico delat izpit, toda s tem izpitom ne dobode definitivne službe na Štajerskem. Gospod Pernišek je za isto dovoljenje zopet prosil, a minoli so uže 3 meseci, a nij ga odgovora. In vendar pravi postava, da se pri vsakej c. kr. izpraševalnej komisiji more delati izpit.

Največja krivica, ki se je Pernišeku zgodila, je pa ta le: Naveličavši se službovanja v tacih omerah, kompetuje on na Primorsko (na B. v sež. okraji). Ker sta bila samo dva kompetenta, nadejal se je službe in sicer tem več, ker se je krj. šol. svetovalec na B. G. P. zanj potegoval. Toda od istega šol. svetovalca dobi Pernišek pismo, v katerem mu pravi, da je zaradi Pernišeka govoril se sež. okraj. glavarjem, g. M. Ta pa kaže kmetu P. pismo od ljutom. okraj. glavarja, kateri je moral Pernišeka jako črniti, ko kmet P. piše, da je Pernišek „en hudoben človek, najslabši na sveti in bogve kaj še“. To pismo okraj. glav. ljutomerskega je moralo gotovo uzrok biti, da Pernišek nij dobil službe. Prejemši omenjeno pismo s Primorskega, se Pernišek zaradi glavarjevega prisma pritoži na okraj. š. svet. Na to pritožbo, stilizovano na okraj. šol. svet, je okraj. glavar protipostavno sam rešil pritožbo s tem, da je Pernišeku žugal z disciplinarno preiskavo, ako mu dotičnega pisma od kmeta P. v 8 dneh ne predloži. Pernišek je to prismo predložil na okraj. šol. svet, od katerega je prosil odgovora. Dobil pa je odgovor od glavarja samega (!), kateri mu s a m o t o p r a v i, da „preiskava“ proti njemu odpade. Ta zadeva miruje nekoliko dnij, a vendar so še prijatelji Pernišekovi, glavarja interpelovali radi njegovega privatnega pisma na sež. glavarja. Proti tem je glavar Premerstein odločno tajil pisanje tega privatnega pisma. Nij še dolgo, odkar je priobčil „Slovenski Učitelj“ dopis „iz Ljutomera“ v katerem se našemu glavarju očita laž, katero je bil imel on dež. glavarju o Pernišeku pisati, in zaradi katere bi se bil on moral opravičiti. Ta dopis razkači glavarja, pokliče k sebi predsednika „Učiteljskega društva za slov. Štajer“ g. L. in mu takole govori: „Zaradi dopisa v „Slov. Uč.“ bodem tožil odgovornega urednika Dr. Lorenca; on je mlad advokat, v skrbi je za svojo bodočnost, pove, da ste Vi (L.) urednik in da je Pernišek pisatelj, ovega dopisa.“ Dostavlja

skem, morebiti zaradi lepih dnij, katere uživamo tukaj uže od sredine januarja, no gotoveje radi zanimivega predmeta, kateri se je razgovarjal pri tej priložnosti. Pravim zaradi zanimivega predmeta — da; kajti celo predsednik učenega senata, uže osiveli delavec na polji slavjanovedenja, stavil je gospodu disertantu nekako čudno vprašanje, ali v resnici, ali nalašč, tega ne vem: kako mu je neki prišlo na um, pisati o slovanskej vzajemnosti, katere učeni predsednik nikjer ne vidi, ter ga poprosil, da bi mu povedal nekaj novih dokazov, kateri so ga pobudili, raziskavati o tej ravno neslovanskej čednosti.

Gospod Pervolf je uže v svojem prav zanimivem uvodnem govoru razjasnil svoje stališče, iz katerega se je on poprijel tega dela. On je hotel, kolikor je sploh mogoče, zbrati vse vire, iz katerih se da dokazovati obča zveza mej slavjanskimi narodnostimi,

katera se je pokazala delno, bodi si doma, v vojski, ali v književnem življenji, — in to iz najstareše dobe do XVIII. stoletja. A na omenjeno vprašanje objasniti je točno, kaj on razumeva pod vzajemnostjo slavjansko — „vzajimnost slavjanskaja jest' nječto inóje čem istorija vzajimnago soobščjenja, i celj sočinjenja pokazat', čto Slavjane sostavljajut odno cjeloje, i vsje proishodjaščija v njih žiznji dviženja služat liš' (toliko) k obliženju.“

S tem kratkim, nojasnim odgovorom se je gosp. Sreznjevsky zadovoljil in izrekel svojo željo, da bi slovanska literatura tudi v tem oziru začela naraščati. Glavni oponent pa je bil tudi pri tej disertaciji g. Laman-sky. Kakor proti g. Kotljarevskemu, tako je i proti g. Pervolfu preostro nabrusil svoj kritični nož. Opazke njegove so stvarne, ton njegove kritike je podoben Lessingovemu.

Meni se je nekaj časa taka beseda strašno stroga zdela, jaz je nijsem bil vaju slišati, a sedaj sem prepričan, da ona nij vsklik zagrizenega strankarskega cinizma, pač pa za vsem gola resnica, povedana v ravno taki prostej obliki jezika, svojstvo ruskega naroda, katero se kaže posebno v žurnalistiki, — svojstvo dobro, svojstvo zlo. Posameznosti bi ne imele za vas nobene koristi, ker dela ne poznate in ker ga zaradi prežalostnega knjigotržva slavjanskega bode morebiti redek pročitati. Omenim samo, da i točni učenjak nij mogel omenjene knjige dovoljno pohvaliti, poudarjaje, da zasluži v v resnici pozornosti, da je g. pisatelj pokazal z njo ogromno načitanost po slovstvu zapadnih Slovanov, in da se odlikuje posebno z preskrbno porabljenjo stvarino, spadajočo k tej zadači slovanskega nauka.

Ves spis kaže, da ga je napisal mlad mož, prešinjen z živo idejo vzajemne slo-

zmagovito: „Ihr verliert's beide den kopf!“ „Bedenken sie, sie sind familien vater!“ Vendar pa hitro dostavi na to, da je pripravljen od tožbe odstopiti pod temi le pogoji:

1. V „Slov. Učitelji“ naj se 3krat na 1 mestu z debelimi črkami prekliče omenjeni dopis.

2. Lapanje in Pernišek naj mu v pričo 2 svedokov obljubita, da se Lapanje odpove „Uč. društvu“ za slov. Štajer in uredovanju „Slov. učitelja“ in naj se celi 2 leti pri njemnem društvu ne udeležuje. Pernišek pa naj v Ljutomeru ostane, naj napravi izpit na Štajerskem, naj zopet v kmetijstvu podučava in prizna, da je on pisatelj člankov v „Slov. Nar.“ in celo „Slovenca“.

V teku tega govora pa je glavar sam dostal, da je pisal privatno pismo o javnej in uradni zadevi, kar je prvič tolikokrat tajil. Omenjenih pogojev Lapanje, se ve da, nij mogel sprejeti, ker nij odgovorni urednik „Slov. Učitelja“, Samo čudil se je govorjenju in delovanju okr. glavarja. To je nekoliko fakt, katera pojasnuje naše čudne omere. Dostavljamo jih še nekoliko.

Naš glavar bi pri nas strašno rad, kolikor mogoče, nemško šolo imel. 4 krat je našemu krajnemu šol. svetu nemščino priporočal, akopram mu je krj. š. svet na to 3 krat nevoljno odgovoril, da naj slovenščina ostaja učni jezik. Ali nij to predrzno nadlegovanje? Meseca decembra je bila seja okrj. š. sveta. Pogovarjaje se o šolskem napredku se sklene na glavarjev upliv, da se pohvali mirni, a nemškovalni učitelj Post. Mož res dobi nezasluzeno pohvalo, a vsi ostali učitelji pa grajo rekoč, da so v nemščini slabo podučevali. Od okrj. šol. svetovalca pa je bilo čuti, da o graji pri dotičnej seji niti govora nij bilo. Ali ne utegne to samovoljnost našega okrj. glavarja biti? Uže mogoče, vsaj se je jednok ježil nad tem, da učiteljstvo samo večino okrj. šol. sveta čisla, njega samega pa prezira.

V Ljutomeru je še druga učiteljska moč, prav izvrstna, toda tudi narodna. Pri učiteljskih zborih je bila za to, da bi se nemščina le kot neobligaten predmet proglasila. Okrajni glavar jej to hitro očita: „Sie sind nichts besser, als die anderen“. In ko jej je bila njena prošnja od dež. šol. sveta iz postavnih vzrokov za nekaj časa odbita, jej

pravi glavar: „Sie wären vielleicht schon definitiv angestellt worden, aber sie haben sich durch ihre abneigung gegen die deutsche sprache beim landesschulrathe vermessen.“ Od kod li zna, to naš glavar? In, je li to istina?

V tacih okoliščinah torej živi ljutomersko učiteljstvo nasproti svojemu glavarju, ki je baje radi teh omer tožil (?) redakcijo „Slovenskega Učitelja“. Toliko si štejejo za dolžnost priobčiti. Pred sodniki bodejo pa govorili tudi okrajni šol. svetovalci ter spravili še druge reči na dan, o katerih zdaj še nočemo govoriti.

(Ta dopis kaže drastično kako nesmiljeno pritiska nemškutarska birokracija na naše ljudske učitelje. Sicer bi se pa dalo proti tacemu okr. glavarju po drugem potu kaj opraviti. Ur.)

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Jutri soboto 6. t. m. bode predstavljalo dramatično društvo zopet enkrat novo opereto „Mésečnica“ od Ivana pl. Zajca, slavno znanega kompoziterja. Marljivosti kapelnika dramatičnega društva g. Stöcklina je zahvaliti, da more dram. društvo poskusiti z domačimi pevskimi močmi spraviti opereto na oder, v kateri so tri ženske naloge. Razen tega se bode ti predstavljali še dve novi šaloigri „Perziški schawl“ in pa „Sklenica čaja“. Po vsem smemo pričakovati tedaj prav prijetnega gledališkega večera.

— (Ljubljanska narodna čitalnica) napravi 7. dne marca besedo. Program je: 1. Zajc — „Večer na Savi“, moški zbor s čveterospevom. 1. „O modi“, bere gospod Franjo Drenik. 3. Bellini — Recitativ in Cavatina iz opere „Sonambula“, pojo gospodičine pevskega zbora; solo poje gospod J. Nolli. 4. Verdi — Odlomki iz opere „Trovatore“, poje gospodičina Frey-jeva. 5. Godba domačega orkestra. 6. Jan Kuchla — „Ljubezen“, pesem za Tenor-solo in zbor. Tenor solo poje gospod J. Meden. 7. Kreutzer — Peterospev in zbor iz opere „Nacht-lager von Granada“, pojo gospodičina Piskar-jeva in gospodje J. Nolli, Valenta, Bizjak, J. Paternoster in zbor gospodičin in gospodov. Začetek ob 7. uri zvečer.

— (Narodna čitalnica kamniška) napravi dne 7. marca „Besedo“ s programom:

ličeje branilo zedinjenje ruske in poljske države v eno, brez prolitja bratske, slovanske krvi, — i kedaj bo neki v nesrečni Poljski konec rimskih, Slovanstvu škodljivih rovtarij?

Staroslovenščina predstavlja se kot važnejši iz povoda k vzajemnim spominom južnih in severnih Slovanov itd.

Mi želimo g. Pervolfu in vsem njegovim trudom tem večjo srečo, čem se nam v njem samem predstavlja kos uresničene, žive vzajemnosti slovanske. Po rodu Čeh in vzgojivši se na praški univerzi, izučil se je rusko slovesnost in ruski jezik tako točno, da ga je po dokončanejši učeni pravdi i glavni kritik i obrazovani slušatelj z istim veseljem pozdravil imenovaje ga, prvim ruskim pisateljem češke narodnosti. A Slovenci? Dass ich nicht lache! (Zakaj? Kar še nij, more biti. Ur.)

F. M. Štifter.

1. Sanje, čveterospev. 2. Veselo igro: Svitoslav Zajček v 1. dejanji. 3. Tombola. Med in po tomboli igranje na dvoje citre in pevanje narodnih pesmi. Začetek ob 1/28 uri zvečer. Uljudno vabi vse p. n. društvenike. Odbor.

— (Težak oče.) Piše se nam: V vasi Virmashe blizu Škofje Loke je nek kmet v nedeljo nabral se vinske božje kapljice, več nego je treba bilo. Pijan mož zleze na velikansko peč spat. Mej spanjem se enkrat prevale, in ker je preveč ob robu ležal, pade s peči doli na klop, kjer je njegov osemletni sin spal. Padeč očetov je bil tako težak, da je sinka zmečkal in bode baje umrl.

— (Ponarejevalec bankovcev.) Iz Celja se piše: Denes so tu zaprli necega Štefana Defionarda, ki je bil v zvezi z neko po Kranjskem se potepajočo druhalijo bankovčevih ponarejevalcev. V Ljubljani so zasledili nekoliko od njega poslanih pisem sumljivega obsega, iz katerih je razvidno, da je omenjena druhal ponarejevalcev imela tudi v Trstu svojo podružnico, in da je prej omenjeni Defionardo, kakor vodja te družbe vznemirjal celjsko okolico. Tu se je navadno izdajal za brata trgovca g. Fr. Longhino, ki mu čisto nič nij v žlahti, ter je havziral z talmi robo. Odpravili so ga uže v Ljubljano k deželnej sodniji. Defionardo je tu daljši dobo nepozorován razširjal in mej ljud trosil ponarejene bankovce.

— (Iz Ljutomera) se nam piše: Z veliko nevoljo moram poročati, da se stranke pri nas pritožujejo, da dobe z naše pošte pisma s pokvarjenim pečatom. Zdele so se nam take pritožbe malo verjetne. Danes mi nek gospod pove, da je došlo njegovo pismo prijatelju v M. s strtim pečatom, kakor mu je on (prijemnik lista) poročal. Od kod to poškodovanje pečatov, s' ne moremo razlagati; spominjamo se pa besedij nekega visokega (!) gospoda pri nas, ki se je baje tako-le izrazil: „Ich habe eine gute Polizei, ich weiss alles, wer was schreibt.“ G. urednik, pazite na pečate došlih pisem Vaših ljutomerskih dopisnikov. Prosimo!

— (Znamenje časa) je, da je baje blizu Brežic stanujoči plemenitaški graščak in soro dnik zloglasnega inženjerja Herza — od katerega je neki pred 2 leti darilo kočije in 2 konjev prejel — telegrafično čestital „nekrivemu“ Ofenheimu pod imenom „eine Ihnen dankbare Familie.“ Noblesse oblige?

— (Izreden lov.) 2. marca zjutraj je ustrelil ob strugi mesta Brežice koncipijent g. Ivan Tanšek velicega orla (Steinadler), gosta kateri se v naših krajih redko kedaj prikaže. Izročil ga je županu, da se priredi za šolo.

— (Škandal in nepotizem na ljubljanski realki.) Prejeli smo sledeče anonimno pismo: „Čestiti g. urednik! Da bi tudi drugi ljudje zvedeli, kako strankarstvo vlada tu na realki, vam pojasnim škandalozno dogodbo, katero blagovolite dejati v vaš cenjeni list. — Nek dijak je imel konec prvega polletja določeno dvojko v nemškem jeziku. Dokler je bil prof. P. (ki je učil ta predmet v onem razredu) še tu, je ravnatelj M. imenovanega dijaka le s „sočutjem“ opominjal, da mu ne more pomagati. — Ko pa omenjeni prof. odide na svoje novo mesto, pokličejo brž učenca v pisarno, kjer je delal v pričo treh profesorjev še en izpit. Ali ga je napravil od-

vanske slovesnosti. Bridko toži, da so Slovani razpali na posamna plemena, a itak se raduje, da nikdar nijso izgubili zavesti skupnega proizhoždenja. Slovani so se dovoljno prepirali mej soboj, a vendar iščejo pomoči eden pri drugem. Oni so bili vedno prepričani, da se jim spodobi živeti vedno v soglasji in večni nerazdelni ljubezni bratski kot ljudem enega jezika in naroda — slovanskega, samo žalostno, da so imeli premalo odločnosti, svoje prepričanje tudi splovnati.

I o vzvišenem mi Ivanu Husu, kako lepo se razpravlja, kako jasno se dokazuje, da njegovo namerenje nij bilo v prvej vrstiversko, pač pa narodno in kako daleč so segali nasledki dviženja, katero je sprožil etot veleum. Ostroumno se dokazuje na podlogi izvirnikov, kako je verski fanatizem Slovanom od svojega začetka kopal gomilo, kako je versko raz-

lično, to se ne ve. Gotovo dobro ne, kajti prepričati so se mogli njegovi součenci uže v semestru, da malo zna. Ali ta izkušnja je izbrisala vse druge dvojke in trojke. „To nij mogoče“, bode kdo rekel. Pa začudenje se bode hitro zmanjšalo, ko povem, da je oni učenec — sin c. kr. deželnega šolskega nadzornika Pirkerja! — S tem tudi trdim, da njegovi součenci ne priznavajo njegovega reda, kot pravično zasluženega. Izpraševanje bi se moralo vršiti očitno v šoli, ne pa skrivno! In tudi z dovoljenjem onega profesorja, ki ga je vrgel. — Gospodje izpraševalci so hoteli morebiti s tem pokazati, da oni profesor nij bil pravičen. Ali kaj? Pa to ne more biti, kajti, potem bi morali vsem onim, ki so pali v nemškem jeziku, dovoliti še eno izkušnjo. Tega pa nijso storili. Iz tega se razvidi, da na naši šoli vlada pristrankarstvo, ne pa čista pravica in enakost za vse, za uboge in bogate, kmečke sinove in c. kr. nadzornikove otroke, kar bi moralo posebno pri nas biti, ki so dijaki različne narodnosti. S tem se je drugim dijakom krivica zgodila. Tem gospodom povemo še enkrat nemški izrek: „Gleiches Recht für alle!“ — Podpis zamolčim, ker dijaki nemamo prostosti resnice govoriti. Ako bi pa g. urednik utegnil dvomiti nad resnico tega spisa, bode imel lahko priložnosti se sam prepričati o tem škandalu.“ — Tako pismo. Mi nemamo navade prejemati brezimnih pisem, ali tu se nam zdi, da je pisana sama resnica. Posebno kjer se v šolskih rečeh imenuje ime „Pirker“, je vso verjetno, tudi gori omenjene pristranosti.

— (Popravek.) V štev. 48. „Slov. Nar.“ je rečeno, da je prestavljalec igrane slov. igre „Denar, sveta vladar“ g. Kalan. To je pomota, stati ima Fr. Končan.

Razne vesti.

* (Nesreča na železnici.) Na tirolske progi južne železnice blizu Schillena se je 26. febr. pripetila strašna nesreča. Konduktor Fr. Burgstaller stopaje iz kupeja na stopnice zvonja vagona je padel, ker mu je spolzelo, pod železniška kolesa; glavo in noge so mu kolesa odtrgala od života, prsa pa kar zmečkala. Nesrečnež se je oženil še le minoli pust, ter zapustil žalujočo vdovo in malega otroka.

* (Ljubezen onkraj groba.) Pretečeno leto se je oženil v Košicah na Ogerskem zlatar K. Bobáček z neko tamošnjo meščansko hčerjo, s sestro svoje prve, rano umrle soproge. Oba sta se uže dolgo ljubila in po svatbi sta bila morda najrečnejša zakonska v celim mestu. Kar minolo nedeljo nenadoma mlada, 17 let stara ženska oboli, ter drugi dan na to umrje vsled možganskega mrtuda. Soprogovo obupanje, kateremu je bila ranca s se strastno nježnostjo udana, je bilo nepopisljivo. Nijso ga mogli spraviti od mrtvaškega odra, ter je vedno klical: „Brez nje mi nij živeti“... Vtorek zjutraj, ko je bil napovedan pogreb, našli so Bobáča poleg njegove žene — mrtvega. Mrtud je storil živnju njegovemu koncu.

* (Na morji.) Nemška ladija „Zanzibar“ je tresčila pri Hartlepool na norveško barko Matthania in se oškodovala. — Angleški parobrod „Hongkong“ je v rudečem morji ob skalovje zadel in je pet mož mrtvih ostalo, drugi so se komaj v veličih čolnih rešili.

* (Nesreča.) Na ruski varšavsko-peterburgski železnici je razpočila se pri nekem vlaku mašina in razbila 13 vagonov.

Poslano.

Gospod Giusto de Maiti, glavar v Bazovici.

Lansko spomlad ste Vi plem. gospodine dni-narjem ki so pod mojim vodstvom o pogozdenju Krasa delali, po 5, 10, 15 krajcarjev na dan, in enemu še celo ves zaslužek od dveh dnij utrgali in kravi denar za se pridržali. Vas opomnim, povrnite delavcem zaslužene krajcarje, če ne, Vas bodem jaz tožil.

Vas opomnim tudi, pustite mojo dekle pri miru, in ne zapeljajte jo višje. Za tistih 10 gld., ki ste jih njej ponujali, ako se Vašim nesramnim željam vda, raje kupite kruha in polente Vašim lačnim otrokom ali pa platite jih na račun Vaših obilnih dolgov.

Bazovica, 23. febr. 1875.

(67) Andrej Križmančič, gozdar.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

in Mariboru.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze in naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojence in je boljše nego dojiljino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih ljudi, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravih ljudi Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bođenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne in nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

1 plemasuh puščah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun

ov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuiten v puščah 4 2 gold. 50 kr. n 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu n v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.

40 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 0 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Šahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnacher, v Lomži Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v

Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh

restih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

3. marca:

Pri Sionu: Weis iz Dunaja. — Riedmiller iz Trsta.

Pri Mailči: Kranz iz Manheima. — Glaser iz Dunaja. — Weis iz Moskve. — Thonek iz Dunaja. — Demier iz Berolina. — Buchwald iz Dunaja. — Rumschötel iz Draždanj.

Pri Zamorci: Sušteršič iz Rateč. — Mikerle iz Poljanec. — pl. Jankovič iz Zagreba. — Živojnovič iz Karlovca.

Pri bavarskem dvoru: Pavlič iz Trsta. — Jaklič iz Vidma.

Pri avstrijskem carju: Gros iz Predoselj. — Achile iz Beneder.

Dunajska borza 4. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld.	65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	95
1860 drž. posojilo	111	75
Akcije narodne banke	959	—
Kreditne akcije	218	25
London	111	35
Napol.	8	89
C. k. cekini	5	24 1/2
Srebro	105	10

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdaval zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvih sedem zvezkov je uže na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg; Zeschko & Till; Otakar Klerr. — V Celovcu: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: Tiskarna J. Pajka. V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptujih: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek.

Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešern ali Prešeren, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstivo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap 25 kr.

II. zvezek.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič 50 kr.

III. zvezek.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec 25 kr.

IV. zvezek.

Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih národnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek 25 kr.

V. zvezek.

Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.

VI. zvezek.

Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik 25 kr.

VII. zvezek.

Kantoréica. Roman s pogorskega zakotja. Češko spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič 60 kr.